Aleje v umění

Autorem obrazu Rajhradská alej, znázorňující alej v české krajině, je
a) Josef Mánes
b) J. H. Slatina
c) Josef Lada

Umělci hledali odedávna inspiraci v přírodě. Mnohé z nich inspirovala při vytváření nesmrtelných děl také krása a majestátnost stromů či alejí.

Linie stromů a jejich stáří se staly vděčným námětem mnoha obrazů, ale také básní, lidových písní či pověstí. Pro další generace tak zůstaly zachovány na obrazech či v příbězích i aleje, které již dnes neexistují. Mohou být připomínkou starých časů, kdy majestátní stromořadí byla jednou z nejvýraznějších dominant evropské krajiny.

Aleje v obrazech

J. H. Slatina
Rajhradská alej (1954)

Alfred Sisley
Kaštanová alej (1878)

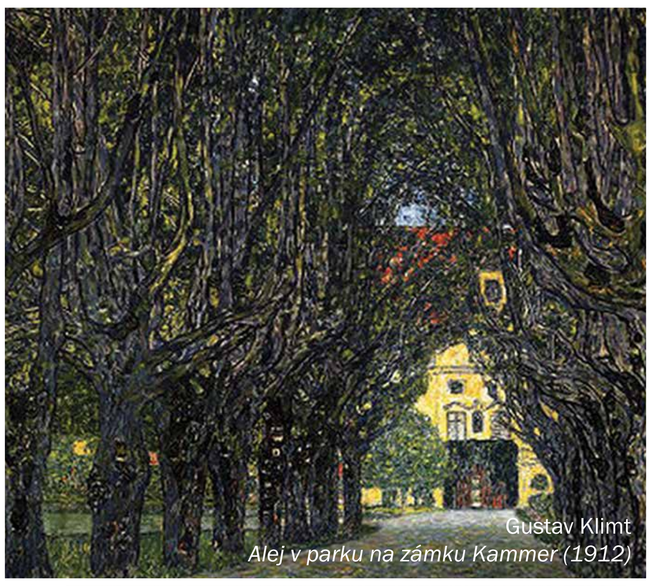
Gustav Klimt
Alej v parku na zámku Kammer (1912)

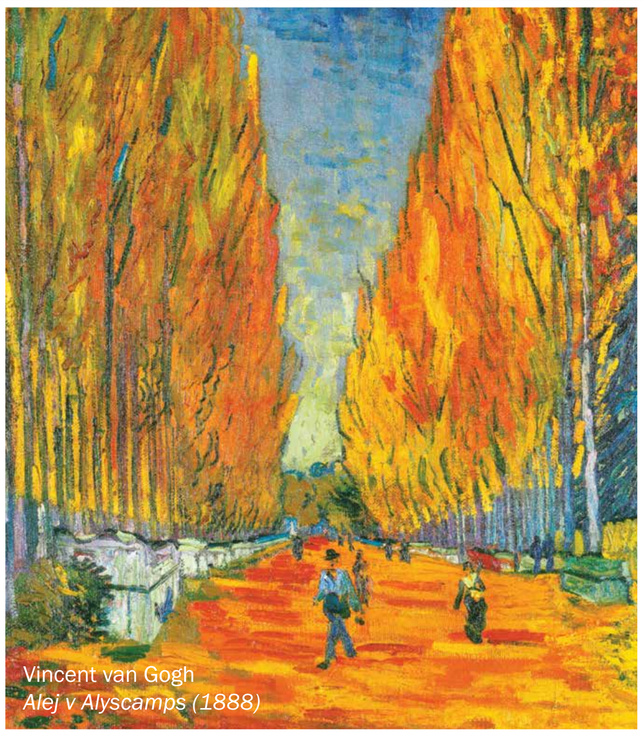
Vincent van Gogh
Alej v Alyscamps (1888)

Claude Monet
Alej v Giverny (1901)

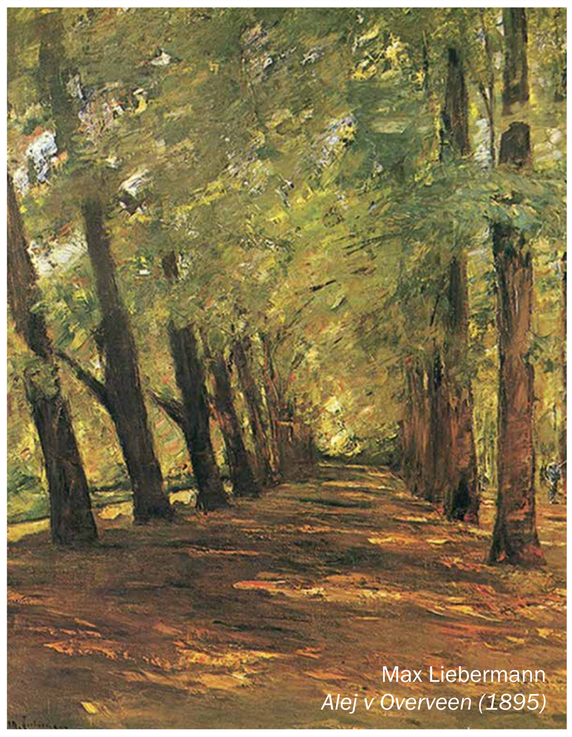
Max Liebermann
Alej v Overveen (1895)

Aleje v lidových pověstech

Symbolika stromů se často objevuje v pověstech. Jednou z nich je příběh o lipové aleji v Chrasti u Chrudimi, vvysazené mezi zámeckou zahradou a kapličkou Jana Nepomuckého v půli 18. století. Mohutná lípa poblíž kaple je nazývána Královnou. Její druh, Král, padl za vichřice roku 1907.

Jak praví pověst, v době, kdy park patřil biskupství, chodíval alejí biskup provázen čtyřmi velkými psy. Tehdy byla v oblibě rozmarýna, která se také v zahradě hojně zelenala. Psi do zahrady zabíhali a tam se po květině proháněli. Když si zahradník stěžoval, dal biskup nasázet rozmarýnu u cesty. Jak vyrazila mezi stromy, psi do zahrady zabíhat přestali.

(podle Pověsti o Královně a lipové aleji zapsané Stanislavem Machalou).

Aleje v poezii

Již bloudil večer ve korunách stromů,
myšlenky s včelami šly z lučin domů
a dlouhá alej, kdes mne najít měla,
v šer stopena se víc a více tměla;
pruh červánků se zarděl nad nebesy,
zem stála v páře a spát chtěly lesy,
nad hlavou táhnul mlhy pruh jim šedý
a za stíny šly laně na výzvědy,
kol modrých zvonků noční motýl těkal.

z básně Jaroslava Vrchlického "V alejích"

Zachraňme stromy!
Více informací:
arnika.org/stromy

Tuto výstavu podpořil grant Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti, Ministerstvo životního prostředí ČR, Program Švýcarsko-České spolupráce www.swisscontribution.cz a Německá spolková nadace pro životní prostředí. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union. www.swisscontribution.admin.ch.